Cümlede Anlam — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 10 soru

1. "Yeni açılan atölye, denemelerini tamamlamak için üç gün boyunca hiç ara vermeden çalıştı." cümlesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Çalışmanın bir amaç doğrultusunda yapıldığına

B) Çalışmayı zorunlu kılan koşulun açıkça belirtildiğine

C) Denemelerin başarısız olduğu için çalışmanın uzadığına

D) Atölyedeki çalışmaların her zaman ara vermeden sürdüğüne

E) Çalışmanın başka bir işle karşılaştırıldığına

2. "Bir düşüncenin değeri, onu süsleyen sözlerde değil, düşündürdüklerinde saklıdır." Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir düşüncenin etkisi, gösterişli anlatımdan çok uyandırdığı düşünceyle ölçülür.

B) Gösterişli sözler, bir düşüncenin değerini mutlaka artırır.

C) Düşüncenin değeri, herkes tarafından aynı biçimde anlaşılmasıyla ortaya çıkar.

D) Süsleyici anlatım, düşüncenin anlaşılmasını her zaman kolaylaştırır.

E) Her düşünce, ancak kısa ve yalın söylendiğinde değer kazanır.

3. "Turgut Uyar, şiirde sesin yalnızca bir süs değil, anlamın kurucu unsurlarından biri olduğunu gösteren bir ustadır." Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiirde ses örgüsünün, anlamın oluşumunda belirleyici bir işlev taşıdığı

B) Şairlerin ses düzenine önem vermesi gerektiği

C) Şiirin yalnızca duygusal anlatım için yazıldığı

D) Ses güzelliğinin, anlamı daima geri planda bıraktığı

E) Şiirde öznel yargıların nesnel yargılardan daha etkili olduğu

I. Koşul-sonuç ilişkisi kuran cümlelerde ikinci yargı, birinci yargının gerçekleşmesine bağlıdır. II. Bazı cümlelerde neden önce verilir, sonuç ise onun ardından açıkça belirtilir. III. “Eğer” ile başlayan her cümle, zorunlu olarak karşılaştırma bildirir. IV. Bir yargının gerçekleşmesi başka bir duruma bağlanmışsa, cümlede koşul anlamı vardır. V. Amaç-sonuç cümlelerinde eylemin hangi hedef için yapıldığı belirtilir.

4. Numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlış bir bilgi vardır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

5. “Müzeye giden öğrenci, eskiz defterine baktıkça ayrıntıları daha kolay ayırt etti.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öğrencinin ayrıntıları ayırt edebilmesi için müzeye gitmesi zorunludur.

B) Eskiz defterine bakmak, öğrencinin ayrıntıları daha rahat fark etmesini sağlamıştır.

C) Öğrenci, müzede gördüğü her ayrıntıyı ezberlemiştir.

D) Eskiz defteri, öğrencinin müzeye gitmesinden daha önemlidir.

E) Öğrenci, ayrıntıları ayırt etmeden önce mutlaka yeni bilgiler öğrenmiştir.

Bir metni anlamlı kılan yalnızca cümlelerin tek tek doğruluğu değildir; cümleler arasında kurulan bağ da okurun zihninde bir bütünlük oluşturur. Bu yüzden yazar, bir düşünceden ötekine geçerken kimi zaman örnek verir, kimi zaman karşıt bir durumu anımsatır. ---- Okur da bu ilişkileri izlediğinde metindeki temel yargıyı daha kolay sezer.

6. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bağlantı kurulmadığında, en sağlam görünen düşünceler bile dağınık birer cümle yığınına dönüşür.

B) Her cümlenin aynı uzunlukta olması, bir metnin estetik değerini artırır.

C) Örnekler, yalnızca sayısal verilerle desteklenen metinlerde kullanılmalıdır.

D) Karşıtlık kurmak, bir metinde her zaman ana düşünceyi gizler.

E) Bir metnin başlangıç cümlesi, son cümlesinden daha önemli sayılır.

7. "Bir cümlenin ana düşüncesi, onu destekleyen ayrıntılar değişse bile korunur." Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir cümlenin temel yargısı, ayrıntılardan bağımsız olarak ayırt edilebilir.

B) Bir cümlenin ayrıntıları değişirse temel yargısı da mutlaka değişir.

C) Bir cümlenin destekleyici öğeleri temel yargıdan daha önemlidir.

D) Her cümlenin ana düşüncesi bir örnekle açıklanmak zorundadır.

E) Temel yargı, yalnızca karşılaştırma cümlelerinde ortaya çıkar.

8. "Sınav için son günün akşamı çalışma planını sadeleştirdiği için konuya daha rahat odaklandı." Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Çalışma planını sadeleştirmesinin, konuya rahat odaklanmasını sağladığı

B) Planını sadeleştirmeyi her zaman yararlı bulduğu

C) Son gün dışında başka bir akşamda da aynı yöntemi kullandığı

D) Konuya rahat odaklanmasının tek nedeninin planı olduğu

E) Sınava hazırlıkta ayrıntılı planların daha başarılı sonuç verdiği

Bir eleştirmen, sanatçının her yeni işinde önce eski başarılarını korumaya çalıştığını, sonra da bunu “güvenli bir yol” sandığını söylüyor. Oysa sanat, alışılmışın tekrarına dönüştüğünde ilerleme isteğini yitirir. Bu yüzden denemekten kaçınan yapıtlar, kısa süreli beğeni toplasa bile kalıcı bir etki bırakmayabilir. Gerçek yenilik, risk almadan değil, riskin sonucuna katlanmayı göze almaktan doğar.

9. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Sanatta alışkanlığa yaslanmak, yeniliği sınırlayabilir.

B) Kısa süreli beğeni, kalıcı etki için yeterli olmayabilir.

C) Gerçek yenilik, belli bir risk göze alınmadan ortaya çıkmayabilir.

D) Eski başarıları koruma isteği, bazen güvenli bir yol gibi görülebilir.

E) Kalıcı etki bırakan yapıtların tamamı kısa sürede çok beğenilir.

10. “Bir cümledeki anlamı doğru kavramak için, sözcüklerin tek tek taşıdığı anlamdan çok, cümlenin bütünüyle ne söylediğine bakmak gerekir.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir cümlenin anlamı, onu oluşturan sözcüklerin toplamından bağımsız değildir.

B) Bir cümlenin doğru anlaşılması, sözcüklerin tek başına anlamına dayanır.

C) Cümlenin anlamı, yalnızca sözcüklerin sözlük karşılıklarıyla belirlenir.

D) Bir cümleyi anlamak için bağlamı değil, kelime bilgisini esas almak gerekir.

E) Cümle içinde geçen her sözcük, anlamı eşit ölçüde belirler.

Cevap Anahtarı

1. A	2. A	3. A	4. C	5. B
6. A	7. A	8. A	9. E	10. A

Çözümler

1. Cümlede, çalışmanın neden yapıldığı açıkça verilmiştir: denemeleri tamamlamak. Bu, amaç-sonuç ilişkisidir. En güçlü çeldirici B’dir; çünkü cümlede şart değil amaç bildirilmiştir, yani koşul-sonuç ilişkisi kurulmamıştır.

2. Cümlede, bir düşüncenin değerinin süslü anlatımda değil, oluşturduğu düşünsel etkiyle belirlendiği vurgulanmaktadır. En güçlü çeldirici B’dir; çünkü cümledeki "söz" ve "değer" sözcüklerini korur ancak yargıyı tersine çevirerek gösterişli anlatımı üstün gösterir.

3. Cümlede, sesin yalnızca dış bir süs olmadığı; anlamı kuran ögelerden biri olarak görüldüğü belirtilmektedir. Bu nedenle doğru seçenek, ses örgüsünün anlam üzerindeki kurucu etkisini ifade eden A’dır. En güçlü çeldirici B’dir; çünkü cümlede bir öneri ya da gereklilik bildirilmiyor, yalnızca Turgut Uyar’ın şiire ilişkin yaklaşımı değerlendiriliyor.

4. III. cümlede, “Eğer” ile başlayan her cümlenin zorunlu olarak karşılaştırma bildirdiği söylenmiştir; bu yanlıştır. “Eğer” koşul anlamı kurar, karşılaştırma değil. En güçlü çeldirici IV’tür; ancak IV, koşul anlamını doğru biçimde tanımlamaktadır ve metindeki tek yanlış cümle değildir.

5. Cümlede, eskiz defterine bakmanın ayrıntıları ayırt etmeyi kolaylaştırdığı belirtilmektedir. Bu nedenle anlamca en yakın yargı B'dir. En güçlü çeldirici A'dır; çünkü cümlede müzeye gitmenin zorunlu olduğu değil, öğrencinin o ortamda böyle bir sonuç elde ettiği anlatılmaktadır.

6. Boşluğa, cümleler arasındaki bağın metne bütünlük kazandırdığını sürdüren yargı gelmelidir. A seçeneği, önceki cümlelerde sözü edilen bağ kurma gereğini sonuçlandırır ve ardından gelen 'Okur da...' cümlesiyle de uyum sağlar. B seçeneği uzunluk, C seçeneği veri, D seçeneği ise karşıtlık üzerinden konuyu başka yöne çeker; metnin akışıyla örtüşmez.

7. Doğru cevap A’dır; çünkü cümlede, bir ifadenin ana düşüncesinin ayrıntılardan etkilenmeden varlığını sürdürebileceği belirtilmektedir. B seçeneği ise bunun tersini söyler; ayrıntılar değiştiğinde ana düşüncenin de zorunlu olarak değişeceğini ileri sürer. Oysa verilen yargı, temel anlamın ayrıntılardan bağımsız korunabildiğini vurgular.

8. Cümlede, çalışma planını sadeleştirme eylemi ile konuya daha rahat odaklanma arasında neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur. Bu nedenle sadeleştirmenin odaklanmayı sağladığı kesin olarak çıkarılabilir. En güçlü çeldirici D yanlıştır; cümle yalnızca bir neden bildirir, bunun tek neden olduğunu söylemez.

9. Parçada, kısa süreli beğeninin kalıcı etki için yeterli olmayabileceği açıkça söylenmektedir; ancak kalıcı etki bırakan bütün yapıtların kısa sürede çok beğenildiği sonucu çıkarılamaz. En güçlü çeldirici B, metne en yakın görünen ifadedir; fakat o, parçadaki “yeterli olmayabilir” yargısını korurken doğru sonuca değil, yalnızca benzer bir değerlendirmeye yaslanır.

10. Cümle, anlamın tek tek sözcüklerden değil, cümlenin bütünüyle kurduğu ilişkiden anlaşılması gerektiğini söylüyor. Bu yüzden doğru cevap A’dır. En güçlü çeldirici B, sözcüklerin tek başına anlamına odaklandığı için cümlenin vermek istediği yargıyı tersine çevirir.